

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novici za predbrojbu, oglašiti itd. šalju se nuputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Na list na vrijeme ne primi, nako to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 847849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu mlade stvari, a poroga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavač Josip Hain. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 8).

Izlazi svakog četvrtka

Netiskani dopisi se ne vraćaju i ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju. Predplata za poštarinom stoji: 10 K za obće, 5 K za seljake, 5 K za seljake, na godinu ili K 5, odn. K 2-50 na pol godine. Izvan carvine više poštarina: Plaća i utužuje se u Pall. Pojedini broj stoji 10 h., zapostali 20 h., koji u Puli, toli izvan iste. Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari J. Krmpotić i dr. (Via Sissano), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate.

Opet nezahvalan posao.

Iz svećeničkih krugova primili smo slijedeća razmatranja k našem članku, priobćenom u zadnjem broju pod naslovom: „Nezahvalan posao“.

Članak u 9. br. „N. Sl.“ t. g. pod gornjim naslovom odgovara podpuno istini, t. j. da istarsko svećenstvo talijanske narodnosti sa malom iznimkom stoji u službi svoje židovsko-liberalne kamore. Nam nije braniti niti podupirati prepošta Zanetti u Puli, ali mu mora svaki priznati ljubav do vjere i do njegova najnevoljnijega naroda u Furlaniji. Što je podlegao kod kuće, jer se stavio proti milijencu stanovite gospode dru. Faidutti-u, o tom nije naš posao da razpravljamo, no spomenuti treba, da prepošt Zanetti mora računati sa kamorističkim talijanskim svećentvom Istre, ako misli izvesti ono, što je uradio u Furlaniji. Evo razjašnjenja:

Mi stalno znamo, da prepošt Zanetti nije nigdje stupio sa našimi pravci u budi kakove dogovore, kako mu predbacuje „Il popolo istriano“ u Puli, nu „Amico“ glasilu najzagriženijih tršćansko-talijanskih popova piše na tu osvadu u svojem broju od dne 22. februara t. g. doslovce ovako: „Dokažite tu tvrdnju, a mi oko „Amica“, katolici od jednoga kusa, ali ipak ponositi na naše talijanstvo, vam obećajemo, da ćemo oboružani stupiti u borbu proti dr. Zanetti-u, koga bi morali utući do kraja kao izdajicu“.

Jasnijega dokaza netreba za to, da je nemoguće u Istri razviti kakovu katoličku akciju kako misli prepošt Zanetti, a da se ne nadije na odpor i talijanskoga svećenstva. Prepošt Zanetti morao bi se spominjati onog sastanka, što ga je pred predzadnjimi izbori za Beč držao dio talijanskoga svećenstva iz Gorice, Trsta i Istre u prostorijah „Circolo s. Giusto“ u Trstu. Zaključeci su toga sastanka morali ostati tajnini, proti čemu je ustao bivši župnik u Rakotolah, a sada kanonik u Poreču — preč. Orlandini, koga su bili krivo ubrojili među svoje kamoriste, izjaviv, da poštenih stvari ne treba sakrivati, ali radi te izjave morao je — van! Sastanak bio je tajnina, ali nije ostalo tajnom, da je preč. Alpi, profesor u sjemeništu u Gorici, rođen pako negdje u Italiji, zagovarao neka bi se stupilo u dogovor sa slavenkim svećenstvom iz svih trih pokrajina glede izbora u obće. Proti ovomu haš katoličkomu predlogu odrešito je ustao glasoviti Carlo Meccia, onda neiskreni obilježivač biskupske ruke, a danas biskupski kancelar u Trstu. Može li dakle prepošt Zanetti sa ovakovimi drugovi, a bez našega svećenstva poduzeti kakav korak proti vladajućoj kamori? Može li se zanašati na mlade svećenstvo, koje dolazi fanatizirano u sjemenište iz biskupskoga konvikta u Kopru, gdje je prefekta Patisca zabranio mladeži, da bi poljubila prsten pokojnomu biskupu Sterku, a naložio, da više demonstrativni „erviva“ biskupu Flappu? Na koga može dakle računati prepošt Zanetti? U Goričkoj mogao se je uprijeti na mnoge svećenike svoje narodnosti, koji

nisu odrasli pod okriljem kamore pa i na to; što su obće narodnosti točno i jasno odijeljene, ali u Istri? Možda biva bolje u Trstu? Još manje, jer osim dvojice ili trojice (?) ostali su kao i židovčad oko „Piccola“, kada se radi proti Slavenom; „Amico“ valjda nebi htjeo sa ovimi niti u raj! Možda na kakova svjetlovnjaka? Još manje, jer takova, koji bi zauzimali kakov važni društveni položaj u Trstu, a da stupi na čelo katoličkom gibanju, još nisu našli; ono nekoliko osoba kod novoustrojene katoličke banke za Trst i Istru, neka ga ne zavajda.

U Istri? Moguće li commendatore Matteo Campitelli, koji je u Rovinju sa fratri, a u Trstu sa židovi! Neka ovo uvaži i tršćanski biskup presvj. dr. Nagl: Trst i Istra još nemaju jednoga Lu egera među takozvanimi talijanskimi katolici, jer oni će svi prije glasovati za poznatoga antiklerikalca i židova Veneziana u Trstu, nego li za najgorljivijega katolika — Slavena; a u Istri, u najgoršem slučaju, uzdržati će se od glasovanja samo da prodre liberalac Srečko Bennati!

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 28. februara 1903.

Medju strankami, predsjedničtvom i vladom još nije došlo do sporazumka glede prvih članjara proračuna i nagode sa Ugarskom i Hrvatskom.

Ta dva prva čitanja su doista već dulje vremena na dnevnom redu, sad već opet u prvih točkah, al se još ni sad nezna, koje će prije doći na dnevni red, nit kad će Česi jedno ili drugo pristupiti u razpravu. Medju tim je prekjekter držala sjednicu gospodarska kuća, a jučer zastupnička.

Obrambena osnova u gospodarskoj kući.

Ta osnova bila je, kako je već u zadnjem broju izloženo bilo, posle dugih trodnevnih razpravah u zastupničkoj kući prihvaćena u noći od 19. na 20. februara. Prešla je onda u gospodarsku kuću. Njezin vojni odbor ju je proučio, i izvjestio o njoj u sjednici te kuće dne 26. februara. Progovorili su predstavnici svih trih stranaka. U ime desnice ekselena graf Fridrih Schönborn, u ime središta knez Schönburg, u ime lijevice ekselena barun Chlumeccký. Sva trojica govorili su odlučno i otvoreno za jedinstvo vojske. Svi tri naglašivali su, da se ima u vojski zapovjedati samo jednim jezikom (dakako njemačkim), da ima vojska imati samo jedne znakove, da se imadu po potrebi porazmještavati častnici bud koje narodnosti u bud koje pukovnije. Sve to bilo je izravno ili neizravno napereño proti zahtjevom Madjara, koje postavljaju zadnje doba u svojem saboru. Madjari bi najme htjeli i madjarski zapovjedni jezik, i madjarske znakove u vojski; i htjeli bi, da budu madjarski častnici namješteni samo kod madjarskih pukovnija. Njeki bi čak i to htjeli, da se iz vojske odstrani pjesma „Bože živi čuva“

Bože...“ Proti tim zahtjevom bili su izrečeni govori svih trih stranaka gospodske kuće. I kako su složno govorili, tako su oni i njihovi drugovi glasovali, svi kao jedan za obrambenu osnovu. Tom jedinstvenostu htjeli su također dati razumjeti da se Madjarom u njihovih zahtjevih nesmiije popuštati s nijedne strane, kako njim se često popušta.

Schönborn je izrično rekao, da je samo za jedinstven zapovjedni jezik, a ne i za svako obćenje predstavnika vojnih oblasti sa vojnicima i sa strankami, čim je posve u suglasju sa Mladoteci.

Ekselena graf Ivan Harrach, koj je osim one trojice govorio, išao je i malo dalje, nego Schönborn, pak je zahljevaio, nek se sa vojnicima postupa načinom, da vide svi, da neima nijedna narodnost prednost, da se svi u vojski čute kao domaći bi htjeo također, da se starijimi umirovljenimi častnici nepostupa gore nego sa mladijimi.

Osnova, kako rekoh, bila je jednoglasno prihvaćena, a već dan iza toga, dne 27. februara dobila je previšnju potvrdu ili sankciju.

Po njoj će se u ovoj polovici monarhije provesti novčenje redovito, kao i drugih godina. Vojnike unovaćene moć će se zvati u vojsku samo u toliko, u koliko bude jednaka obrambena osnova prihvaćena također u saboru u Budimpešti.

Za pregledavanje dobitnih i gospodarskih zadruga.

Već je zastupnička kuća bila razpravila zakonsku osnovu, kojom se je ustanovilo, da i kako se imadu sa strane države pregledavati dobitne i gospodarske zadruge, kao što su posujilnice, mlijekarne itd. Gospodska kuća uvrstila je u zakonsku osnovu njeke preinake. Zakonska osnova morala se je vratiti u zastupničku kuću. Putem prešnosti došla je ta osnova, sa promjenami gospodske kuće, opet u razpravu u zastupničkoj kući. Potaknuo je to mladoteci zastupnik profesor Fiedler. Pristao je uz promjene gospodske kuće. Prešao je pak na govor o „Run-u“, rekli bi o hajki na „pemsku banku“ u Pragu. Ta banka je jedna od najstarijih u monarhiji, broji na stotine milijuna prometa, a na mnoge milijune rezervnoga fonda. U njoj je uloženo mnogo česka govea, a uprava je u rukuh Njemačkih. Zadnjih dana nahrupili su ulagatelji i zahtjevali od banke svoje uložke. Banka jih je redovito izplaćivala i izplatila već do 17 milijuna kruna. Ulagatelji skočili su po svoje novce, jer su čuli da je banka u pogibelji. To se je moralo navlaš razglasiti. Njemačke novine su vikale na Čehe, da se je to učinilo sa narodnostnih razloga. Prof. Fiedler doviknuo je Njemcem, nek se nečude ako se je to tako dogodilo. „Pemska banka“, da se je uvijek kazala politički njemačkom, a da nije najbolje ni uređjena. Na to su skočili razni Njemci iz Češke, koji su istoga dana u tom interpellaciji, te dokazivali, da je „pemska banka“ učinila dobra i Čehom, i da ovakva borba, kakva se vodi proti toj banki, nije moralna. Sva razprava vrtila se je okoio dogodaja u „pemskoj

banki“, i zaboravilo se je tako rekuć na zakonsku osnovu o kojoj se je razpravljalo. Razpravila se je ipak u cjelosti. Potankosti prepuste se za slijedeću sjednicu.

Gledje konzulata u južnoj Americi.

Zast. Biankini i drugovi bio je novembra mjeseca upravio na ministra-predsjednika interpelaciju, u kojoj ga je pitao, da li je voljan zauzeti se, da se u južnoj Americi naročito u Čilskoj republici ustroji novih mjesta za konzule, i to takve koji bi znali hrvatski, jer je najviše Hrvata iz monarhije tamo. Ministar-predsjednik je odgovorio, da je dao obavjestiti kod ministarstva izvanjskih poslova u toj stvari. Doznao je: da ima u Čilskoj republici do 2000 pripadnika monarhije, i da su li većinom iz Dalmacije; da ima tamo četiri konzulata; da je u najnovije vrijeme ustrojen jedan častni konzulat, i čast toga dana jednomu Dalmatincu, i da će se još neki ustrojiti, al da je teško naći za ta mjesta ljude.

Basna i politika u Primorju.

Na odnosnu interpelaciju zastupnika Biankini, Spinčić i drugovi od 21. nov. 1902., odgovorio ministar-predsjednik, da je viest u Tršćanskoj „Edinosti“, kao da bi u trgovačkom ugovoru sa Italijom bila tajna klauzola, po kojoj bi se austrijska vlada bila obvezala i ima unapried obvezati da podupire i da će podupirati zahtjeve Talijana na škodu Slavena — basna, te misli da će interpelante taj odgovor zadovoljiti. Austrijska vlada nije ni tako bez čuvstva časti, da bi dozvolila tuđoj vlasti umješavati se u njezine unutarnje poslove, nit tako nelojalna, da bi zastupstvu nješto zamučavala. Nadalje veli ministar-predsjednik, da je njegova trajna briga, da organi vlade u žalibože vladajućoj narodnostnoj borbi sačuvaju posvećenu neutralnost, i da pokazuju prema svim narodnostim jednaku dobrohotnost i jednaku skrb. Njemu nije ništa poznato, da se u tom obziru oblasti u Primorju nebi držale odnosnih napulaka! Izvida nije proveo, jer interpelanti nisu naveli nikakvih data za svoju odnosnu svrhu!

Smirismo se slušajući ili čitajući taj odgovor — možda će bit još govora o njem.

Franina i Jurina.

Jur. Kadi si u Marčani, a ča tamo sada uvijek čeka sa munjenima, imnaš ga s fanulom, ti nečeš iz Marčani, dokle nebu ura dobro tukla.

Fr. Je njim zadovoljan poči je Marčane, dokle nima svaki svoje.

Jur. A ča će to reći: „svaki svoje“ to furlan (furjanski, a seljak seljački, selo Marčansko je zadovoljno da uga tuče magari nemacki, ma samo ne hrvaški. Kako Furjan i Martin za stvari odi c u X očemo se drugi put povratiti.

Fr. Jos je malo: ca da oče furjanu nekat naresti?

Jur. Ča si nam, kakov nokat, forsi zubi su mu pali.

Fr. Nisu svi, ali su mu samo dva ostali.

Fr. Ugoni Jurino ka je razlika mej tršćanskimi abreji i talijanskimi popi?

Jur. Neće bit velika!

Fr. No?

Jur. Jedni i drugi bi nas utopili u žlici vode.

Fr. Ma to ni razlika!

Jur. Ter je za pravo ni vrug bili!

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

† Mate Živčić - Pola, posljednik u Smoljanima, preminuo je 27. pr. mj. u 37. godini, ostaviv udovicu sa 6 drobne djece. Pokojnik bijaše dobar rođoljub i prijatelj! Pokoj mu vječni!

Nadna Slavjanska u Pulj. Glasovita narodna ruska družba, vođena od kćeri Dmitra Agrenjeva Slavjanskoga, koji je svojedobno zadivio svijet, dala je prošloga ponedjeljka koncertat u Pulj u velikoj dvorani „All Arco Romano“. Usprkos nepriladnoj uri (šest popodne), za koju bijaše uređen koncertat, napunila se je prostorna dvorana otmene občinstva, sastojede većinom iz krugova mornarice, ali, može se reći, sve sama krv slavjanska. Koncertat je ispao u svakom pogledu divno te je slušateljstvo bilo baš začarano onim skladnim pjevanjem, a na koncu svakoga komada dalo oduška opravdanom zanosu burnim pjeskanjem. I zaista neznas čemu bi se više divio: dali militi pjesme, koja ushićuje, dali skladnosti i stipljenosti glasova u izvedbi, koju se ne može pomisliti točnijom. Osim krasnih ruskih komada bile su odpevane dvije bugarske i dvije hrvatske pjesme, koja posljednja, osobito „Noćni strazari“ bijahu najvažnije aplaudirane. U drugom dielu koncerta izvadno je isti zbor nješto narodnih a nješto umjetnih komada na „balalajkama“, narodnim ruskim instrumentima, sličnim našim tamburicama. I tu se je pokazala izvanredna vrstnoća igrača, njihova zamjerna spretnost i preciznost u izvodjanju. Kad je malo pred osam sati bio svršsen koncertat, nije bilo konca ni kraja odusevljenom pjeskanju, a svima je bilo nekako teško ostaviti dvoranu i ne slušati dalje i dalje bajne, milozvučne akorde.

Redarst. povjereništvo za puljsku okolicu stupilo je u kriespost 1. marcom. Istomu su podređeni poslovi redarstvene naravi.

Za školsku zgradu u Pomeru. Upravno vieće u Pomeru bijaše ovlašteno od zemaljskog odbora u Poreču, da uzme zajam od 3000 kruna kod zemaljske vjerske banke u Poreču, da pokrije tim troškove za gradnju školske zgrade u Pomeru i da izplati neki dug od 1000 kruna.

Popravlak starjanske crkve. Srednji odbor za umjetničke i povjestničke spomenike u Beču izjavio se sporazumnim sa nacrtom, izradjenim od c. kr. namjestništva u Trstu za popravlak starjanske kapele sv. Antuna u Barbani, te je zaključio,

da će nastojati, da se ta osnova tim prije provede.

U Smoljanima su dobili direktnu poštansku svežu.

Pazinški kotar:

Imenovanje. Zemaljski odbor za Istru imenovao je ravnajućim učiteljem III. reda na mješovitoj pučkoj školi u Čepiću gosp. Ivana Sartona.

Iz Lindara pišu nam 29. februara 1902. U br. 7. Večera cijenjenoga lista napala je nepoznata nam osoba našega vrijednoga župana bez svakoga razloga. On uziva najbolji glas na sjajno u našem mjestancu nego takodjer i kod naših narodnih prvaka u Pazinu, koji ga na ono častno mjesto postavise i svog mu povjerenja nikada neuzkratiše. Ako imade nepoznati nam dopisnik stogod osobno proti njemu, neka se oglasi sa svojim podpisom, pak ćemo mu i mi sa podpisom odgovoriti.

(U koliko je uredništvo žao, da se je onim sastavkom našla uvrijeđena koja za služna osoba, u toliko si pako pridržaje pravo ustupiti prostor umjestnim opazkam i u buduće bez obzira na lievo ili desno, jer uvijek hvalili nije častno ni za pohvaljenoga a niti za list, koji mora mjeriti svim čitateljem i prijateljem jednakom mjerom. Izjavljamo ponovno, da se nije mislilo osobno vriedjati već upozoriti one, koji obnašaju kakovu čast u občini, da njim podložene organe na red pozovu. Istodobno izjavljamo, da odnosnoga dopisa nije sastavio gosp. učitelj te da on nestoji za uredništvo u nikakvoj svezi i da u toj stvari nećemo primiti nikakvih sastavaka više. Bez zamjere! Uredni.)

Uhojatvo u Tinjanu. Na pustni večer vraćao se sa plesa kući Jakov Zunta. Putem je sretio mladića Antona Singutića, te bez izvjestnog povoda opalio nanj dva hitca iz revolvera i time ga usmrtilo. Ubičeni bio je miran mladić, koji nebi bio niti mravu nahudio. Njegov oćac i sva obitelj pristajala je kod netom minulih izbora uz načelnikovu stranku. Uhojica je propalica. Njegovu je imovinu pred kratko vrijeme kupio na javnoj dražbi Camus iz Pazina. Odlikovno se je kod netop minulih izbora kao odućuća podprepnica pazinskih Talijana. Kod obstojećih odnosaja u Istri možda mu to huđe hasno prigodom buduće rasprave, te će onda tršćansko „Židovce“ prikazati ga kao nevinu žrtvu izazvanu na opravdanu samoobranu, doćim sada za svoje nečiste svrhe, bezobrazno laže i prikazuje ubojicu kao hrvatskog smutljivca. A valjda je i onog odsudnog dana ubojica bio najeden i napit jedinim bakalaram i vinom. Tako se eto bezdušno i sistematično poživinčuje neuki narod u Istri?

Porečki kotar:

Nova zdravstvena osnova za Istru. Zemaljski odbor u Poreču imenovao je zem. prisjednike dra. Clevu i dra. Chersicha svojim pouzdanicima u odboru, koji se je ustrojio na pobudu liječničke komore za Istru, u tu svrhu, da prouči novu osnovu zakona za preinaku sadašnjeg zakona o zdravstvu.

Zemaljska podpora za gradnju ceste. Zemaljski odbor u Poreču zajamčio je c. kr. kotarskomu poglavarstvu u Poreču podporu od 1000 kruna za tehničke predradnje za cestu Termac-Pazin.

Koparski kotar:

Iz oprtaljskog krasa. Dne 15. veljače ove godine obdržavala je podružnica družbe sv. C. i M. u selu Škofi na oprtaljskom krasu svoju II. redovitu godišnju skupštinu. Nakon otvorenog govora sledio je izbor novog odbora, a kašnje ples. Kod iste sjednice sabralo se za „Družbu sv. Cirila i Metoda“ K 16-50. Najplijja hvala svim darovateljem, koji su se sjetili naše velezaluzne „Družbe“.

Valjana izlika. U talijanskim listovih čitamo, da je zemaljski odbor u Poreču

doznačio iz zemaljske blagajne talijanskomu konviktu u Kopru 500 kruna podpore, za poduku u slavskom jeziku.

Da ova stvar nije glasnija bila bi mišićna, jer komu će dati popiti onaj glavni odbor, da je on 500 kruna doznačio u istom u onu svrhu. Takovoga ljudjaka u hrvatskih krugovih neće naći pod kapom nećetom.

Ona poduka u slavskom jeziku nije drugo nego izlika, pod kojim daruje slovačnjine talijanskomu konviktu onu liepu gotu novca, doćim mu je „slavski jezik“ deveta briga.

Te poznate je činjenice, da odkud onaj konvik postoji nije nijedan pitomac pošteno naučio taj „slavski jezik“, koji služi većini pitomaca za — porugu.

Za čestne odbore. Zemaljski odbor predao je cestovnomu odboru u Kopru nadzor na novih cestah, koje vode željezničkim postajam u Kopru, Dekanah, Škofljah i Zanlah; nadalje predao je nadzor cestovnomu odboru u Piranu na cestah u Izuli, Sv. Luciji, Siciole i Savadrji; cestovnomu odboru u Bujah na cestu u Bujah.

Voloski kotar:

Razpisana štipendija. C. kr. namjestništvo u Trstu raspisuje natječaj na jednu štipendiju od godišnjih K 300 iz zaklade pokojnoga V. Tomasića za djake nautičkih ili realnih škola, rođznih na Voloskom, eventualno za rođjake pokojnoga zakladnika, koji polaze koju srednju, višoku obrtnijsku ili trgovačku školu (takodjer na Rieci). Molbe valja poslati c. k. namjestništvu u Trstu u roku od 4 čedana. Poblize obaviesti može se dobiti kod rečenog namjestništva. kod političke oblasti u Voloskom ili kod srednjih škola naše pokrajine.

Lošinjski kotar:

† Mnogočastni pop Ivo Velčić, rođjen dne 8. svibnja 1857. u Dragozečiću (obćina Cres), a redjen za svećenika dne 21. rujna 1880., umro je poslie dugotrajne i teške bolesti dne 20. prošloga mjeseca u kuratiji Belej — (dekanat Osor). — Tko i što je bio pokojni Velčić, netreba kazati, su sjedeći crkva, sazidana pod njegovom upravom u Martinšćici, to kaže crkva belejska, u kojoj je službovao sve dok je liegao u hladan grob, a najbolje pa se vidni iz njegove „Oporuke“. Pustio je K 300 „Bratovščini hrvatskih ljudi u Istri“, K 300 „Djačkomu pripomoćnomu društvu u Pazinu“ te K 300 „Družbi sv. Cirila i Metoda“. Oplakivani pokojnik bio je uzor-svećenika i otac ubogih, kojima je ostavio i na opraki K 100. Pratio je veselim srcem napredak hrvatskoga naroda te posvećivao sve svoje sile da se podigne. Narodna stranka na creskom otoku izgubila je s dragim pokojnikom neumorna i neplasiava borjoca. Vječni mu pokoj! — Svima, koji su blagoizvoljeli mrtvačke ostanke milog pokojnika pratiti do hladnog groba, srdačna hvala. Osobita pa hvala upravitelju nadžupe osorske, preč. popu Antonu Lusini, mgč. popu Matu Marčiću, upravitelju župe u Martinšćici, koji je do zadnjega časa liježio dragog pokojnika, mgč. popu Dinku Marinceliću, upravitelju župe u Sv. Jakovu, mgč. popu Vjekoslavu Volariću, kapelanu u Nerezinah, mgč. popu Andru Bon, dub. pomoćniku u Belom, mgč. oću Antonu Pravidli, mgč. oću gvardijanu u Nerezinah te sjedomu starcu mgč. popu Dinku Muškardinu, uzornomu upravitelju župe u Štivanu, koji dan prije ukopa, žrtvovao se je postaviti na prilično daleko putovanje sa svimi svojima župljanima, da za zadnji put izkaže ljubav, koju je prema milomu pkojniku gojio. Rastuzepoj majki, sestram i syakinjam dragoga pokojnika najdublja sauteće!

Trst.

Tršćansko-koparski biskup u Rimu. U četvrtak — danas osam dana — odputovao je tršćansko-koparski biskup pres. g. dr. F. S. Nagl sa svojim kapelanom g.

Ujčićem u Rim, gdje će ostati više dana. Važni su morali razlozi skloniti presvj. biskupa na taj put u Rim, odakle je došao u Trst jedva nešto više od pol godine.

Novi kanonik kod stolne crkve u Trstu. Mužbeni list bečke vlade priobćuje u svjetlu hruju od dne 3. o. mj. imenovanje veleč. g. Frana Kosca, župnika na Katinari, kanonikom stolnoga kaptola u Trstu. Ovo imenovanje uzornoga slovenskoga svećenika i rođoljuba na ono častno i važno mjesto, razveselilo će stalno koli naše svećanstvo toli vjernike one biskupije.

Izborne listine za izbor gradskog, dotično zemaljskoga zastupstva za Trst i okolicu izložene su od dne 28. pr. mj. na gradskoj vječnici od 13. o. mj. Slovenski rođoljubi u Trstu dadoše se odmah na posao te su prošle nedjelje obdržavali prvi izborni sastanak u Sv. Ivanu, da se valjano priprave za predstojeće izbore, i da očuvaju častno okoličanske izborne kotare.

Razne primorske viesti.

Imenovanja u sudbenoj struci u Primorju. Ministarstvo pravosudja imenovalo je sudbenoga pristava na kotarskom sudu u Buzetu g. Karla Bisiaka sudbenim pristavom u okružju prizivnoga suda u Trstu; nadalje imenovao je sudbenimi pristavi prislužnike: g. Onorato Lius u Buzetu, g. dr. Guido Bencich u djelokrugu prizivnoga suda u Trstu i g. Ljudevita viteza Schrolta u Pulj, a g. Nikola Dominico u Vodnjanu.

Iz zemaljskoga školskoga vieća za Istru. U posljednjoj sjednici c. kr. zemaljskoga školskoga vieća bijahu stvoreni siedeći zaključci:

Potvrđjena bijahu imenovanja pučkih učitelja, i to g. Antuna Urhancića, ravnajućim učiteljem u Borštu; g. Ivana Medvedića, ravnajućim učiteljem u Boljunu; gdje Marije Planella-Dacovich, učiteljicom drugoga reda u Veljom Selju; gdje Marije Torcello-Resnuz, podučiteljicom u Grožnjanu i gdje. Jelene Radivo, učiteljicom trećega reda u Omišlju.

Zaključeno bijaše ustrojiti nove pučke škole jednorazrednice u Pasjaku, Susnjevici i u molovunskih Novakih; dozvoljeno bijaše proširenje škola u Humku (Umag) i Motovunu na četvororazrednice te pučke škole u Brgradu na dvorazrednicu.

Odbijena bijaše molba obćinara Bresta za ustrojjenje jedne pučke škole u njihovom mjestu.

Odučeno bijaše poduprieti predlog za plaću trećoj učiteljskoj sili na hrvatskoj pučkoj školi u Pazinu.

Neprihvata se molbu zemaljskoga odbora, da se obustavi otvorenje novoustrojene (hrvatske) pučke škole u sv. Lovreću od Predubca, dok se vrhovno upravno sudište o utoku zem. odbora ne izreče.

Odbija se prigovor protiv prenosa sjedišta škole u Dragi. Odučeno je proširiti hrvatsku pučku školu u Zminju na tro-razrednicu, te pretvoriti pučke škole u Brelonigli i u Motovunu u mješovite razrede.

Prihvaćen bijaše predlog, da se ustanovi jesenske vraznike na pučkoj školi u Kaštelu od dne 1. septembra do dne 10. oktobra.

Podupire se molbu društva „Lega Nazionale“, da može otvoriti školu u Matokancih, te molbu družbe sv. Cirila i Metoda, da se podieli školi u Vabrigi pravo javnosti.

Dozvoljena je dioba trećeg razreda pučkih škola mužkih i ženskih u Cresu u paralelke.

Odučeno bijaše gledu poduke gusala, risanja i krasopisa na pripravnici u Pali

Prima se na znanje i izvještaj o nadziranju zemaljske realne gimnazije u Pazinu, kao što i izvješaj kotarskog nadzorničtva za talijanske pučke škole lošinjskog kotara.

Prihvata se molbu obćine Poreč, za uplatu stanarine jedne namjestne učiteljice ženske škole na teret školske zaklade.

Zdravstvene vijesti.

Pacijenta pogibeljnija na rani. U mnogih stranah našega naroda vlada običaj, da se meće na rane, osobito nove ili svježe, paucine i to ponajviše radi toga, da se obustavi krv. Takvu paucinu uzme se iz kôžura ili konobe, stule, drvaniće, u obće tamo, gdje imade često mnogo prašine i smeca. U takvoj prašnoj paucini imade obično zdravilju pogibeljnih gljivica ili mikroba, pa kod dodjui te gljivice u doticaj sa ranom, prouzroče upalu ili stane ranjeni dio tjela gnjiti, pak treba liečničke pomoći i drugih troškova, osim boli i muke. Dokazano je, da je obilno jedan konj, komu su ranu obložili paucinom, koju su uzeli u štali, u kojoj bijahu bolestne krtave.

Valja se dakle čuvati paucine, osobito prašne, te rani, ako je neznatna, izprati vodom i octom, pak dobro povezati, ako je velika, pozvati liečnika.

Vapno u pečima. Ako ti upane vapna u oči, uzmi komadić sladora, pa ga razfopi u vodi i tom raztopinom izperi oko, u koje ti je upalo vapno, pa će ti brzo uminuti bol. Upane li ti trun, onda kani kap ulja i trun ćeš ukloniti.

Kad to uhvati kašalj, nemoj se silovat da izkašlješ, nego se suspreži što više možeš. Dobro utegni zrnka u se i pridrži ga što više možeš, pak će ti se vrgnut u plućih i ublažit kašljanje. Nepravilno kašljanje, povrijeđuje stare rane u dušniku i plućih, a ako tih nema, onda nove otkrva.

Nezdravo mlieko. Mlieko od starih krava ne pij i ne dej djeci, jer su one obično pod starost susćavne, pak se lako od njihova mlieka oboli. Da ga slučajno imas pij, onda ga dobro prokuhaj.

Umjetni gnoj pogibeljan ranam. Vi, koji imate posla s umjetnim gnojem, čuvajte se da vam ne dodje na ranu. Ako vam je ruka ranjena, nemojte njom posipati gnoj, jer lako da vam otruje krv kroz ranu, pa možete ostati bez ruke, a i bez života.

Književne vijesti.

Što je papa? Ko je Leon XIII. Prigodno papinskoga jubiteja izdala knjižara biskupskoga sjemeništa u Spiljetu. Tako je naslov 44 stranica obsežnoj knjižici koju je uredništvo primilo.

Tršćanski Lloyd. Primiti smo prvi broj jut najavljenog lista pod tim naslovom i pod uredništvom g. Frana Kućinića. Prvi broj donose osim „Poziwa na predprijat“ jošle sliedeće članke: Naša izpovied — naša zastava! Pod naslovom „Trgovacka mornarica“ donasa članak nar. zast. viteza Vukovića „Trgovacka mornarica habshurške monarhije i socijalno-politička legislatura, u koliko zasjeća u mornaricu“. Pod naslovom „Trgovina“ govori se o bugarskim tržištem, trgovinom drva, razvitkom trgovine u Hercegovini, o trgovcu kao zvaničniku te o dalmatinskim trgovackim potrebam. Dalje bavi se bankovskim poslima, brodogradnjom, prometom, osjeguranjem, pomorstvom i tršćanskim tržištem, u kojem izviesćuje o trgovini šecera, kave, burzi, izvozu i izvozu iz Trsta. Izviesća o trgovini žitom, vinom, uljem itd. u tom broju neopazamo te se nadamo, da će se i u tom popuniti. List je upravo dobro došao svakomu trgovcu, pa jer u predgovoru među ostalim javlja jošle i sliedeće: „Nastojat ćemo, da na ovom trgovackom tržištu grada Trsta zastupamo trgovacke problike sviju onih pojedinaca, koji imadu nuždu i potrebu od grada Trsta, ili da svoju trgovacku robu i svoje zemljodjelne proizvode u Trstu prodadu, ili obratno, da trgovačku robu kakve mu drago vrsti u Trstu za se kupe“, preporučamo ga svim našim čitateljem-trgovcem najtoplije. List stane na godinu 12 K, pol godine 7 K. Izlazi svake subote. Predplatu je slati nastavnik: „Fran Kućinić Via Teatro 1, Trst“.

Poziv na predlatu. Odlučio sam štampati na svoj trošak odavna spremnu

trilogiju „Petar Svadić“ u kojoj nastojah prikazati javne i privatne uzroke natega pada s obzirom dakako na estetska pravila o drami. Cieo će djelo iznositi oko 20 araka, a stoji će K 2 (dvie). Sabiraću je 10. otisak na dar. Da uzmgomem odrediti nakladu, usrdno molim, da mi se najdulje do 15. ožujka dojavu broj predplatnika. Radi pieteća prama veelejnog uspomeni iz hrvatske prošlosti, te iz rodoljubna mara za hrvatsku knjigu, drzim da će se odazvati moma skromnome pozivu svi oni, na koje sam se obratio pak jim se unapried zahvaljujem na trudu i poztivnosti.

U Seinju, mjeseca veljače 1903.

Krsto Pavletić (P. Krstinčić) profesor.

Niz Hrvatski Jadrani, valčik za glasovir, izdala „Hrvatska knjižara u Zadru“. Ciena K 2-40. Pod tim naslovom primili smo svežić kajda, koje je priredio g. Josip Novak za glasovir. Naslovna strana predstavlja „Sokola“ sa hrvatskom zastavom u ruci te slikom grada Zadra. — Naručbe prima nakladateljica.

Pjesme. Spjevala Marija Kumičić (Eaju-skinja). Zagreb. Komisionalna naklada knjižare L. Hartmana (Stjep. Kugli). Sa slikom autorice. Pod tim naslovom primili smo liepo opremljenu knjižicu pjesama, koje su bile prije objelodanjene u raznih časopisih, naime u „Hrvatskoj vili“, „Crvenoj Hrvatskoj“, „Iskri“, „Prosvjet“, „Novom Vieku“, „Hrvatskom pravu“ te zadarskoj „Hrvatskoj“. Koliko vriede ove pjesme prepuštamo kritičarom. — Ciena nam takodjer nije znana.

Razni prinosi.

Družbi sv. Cirila i Metoda za Istru darovaše preko naše uprave:

Gosp. Ivan Trinajstić, župnik u Dobroju šalje 10 K sabranih na piru g. F. Maurovića i Jele Vulić na zdravicu g. J. Barbalčić. — U Sovinjaku darovaše Ivan Zigante Ivanov za ples 1 K te za poljubac između dva neprijatelja 1 K, k tomu dodao Angjeo Zigante 32 h. za čašu vina. — Franjo Grgurina u Rukavcu šalje K 6-60 sabranih u svatovima g. Bartola Vlah. — Na pastnu večer sakupilo se za jedan ples na samu, plesan po g. I. Gregorec K 1-60, a tomu doda g. Tanenbel 40 h. Ukupno danas K 20-92 Na račun ove godine izkazano . . . 167— Svenkupno K 187-92

Djaukomu pripomocnomu društvu u Pazinu darovaše preko naše uprave:

Preko puljskoga povjerenika darovaše: Trankić Ante, trgovac vinom 20 K, Zuccon dr. Ivan 10 K, Mardešić Niko 6 K, Mezulčić Ante 5 K, Wilfan dr. Josip 5 K, Stihović Josip 2 K, Krže Fran 2 K, Potočnik Josip, tvorničar glinenih peći u Puli 2 K, Barbalčić Fran 1 K, Hain Josip 1 K, Jelušić Ernest i E. K. svaki po 1 K. Ukupno danas K 56— Na račun ove god. izkazanih . . . 95— Sveukupno K 151—

Podružnici društvo sv. Cirila i Metoda u Puli, darovaše preko njezinoga blagajnika:

Kod vjenčanja g. Petra Iveša sa gojicom Maricom Šlipčević u Premanturi darovao mladoženja 3 K. Sokolski izletnici plesne škole sabrali u Vinkuranu 10 K.

Politički pregled.

U Puli, dne 4. marča 1903.

Austro-Ugarska.

Jučer sastalo se parlamentarno poverjenstvo mladočeskoga kluba, da vieća o tomu, kakvo li će zauzeti stanovište napram državnomu proračunu i vladinim osnovom o nagodbi. Istoga dana na večer bijaše skupna sjednica istoga kluba, u kojoj viećaše o zaključitih i predlozih parlamentarnog poverjenstva. U odnosnom pozivu predsjednika dra. Pacaka bilo je osobito naglašeno, da će biti sjednica vrlo važna, pak da je radi toga potrebno, da dodju članovi na sjednicu u podpunom broju. Dok ovo pišem nije nam poznato,

što li je taj klub zaključio i kakovo li će zauzeti stanovište napram spomenutim vladinim osnovam.

Neдавnu viest, da će biti preustrojeno austrijsko ministarstvo, t. j. da će stupiti u sadašnje ministarstvo jedan poseban klub i jedan njemačkih stranaka, oprovrgoše poluslužbeni listovi.

Glede budućega postupanja zastupnika českoga naroda u carevinskom vieću doznajemo iz jednog bečkog lista izjavie jednoga mladočeskoga zastupnika to, da će Česi voditi takvu politiku, koja bude njim povoljna. Nekojim krugovima da nije pravo, što su česki zastupnici dozvolili u parlamentu, da se rieše nekoja manja pitanja, jer da su ti krugovi očekivali i u tih pitanjih odpor českih zastupnika, a to su Niemci, koji su htjeli u mutnoj vodi ribu lovit.

Crna Gora.

Neдавно smo na ovom mjestu spomenuli, kako glasilo crnogorske vlade pripravila zemljište na Balkanu za Italiju. Proti takvom postupanju rečenog lista pripredavaše hrvatski listovi iztitičat, da pripada Balkan balkanskim narodom, jer neima Italija šta tražiti na Balkanu, jer tamo neima nijednoga Talijana. Toj slatamo neima nijednoga Talijana. Toj slatamo venekoj nazovi-uzajamnosti pridružilo se i glasilo dalmatinskih Srba, koje piše, da bi se Srbi imali zauzeti za to, da i Italija, kao zemlja sa jačimi pogodbnami za istiniti prosvjetljeni rad a sa manje napadalačkih težnja i više ljubavi slobode dobije dio na Balkanu. Ovo je jasno rečeno, za čim teze dalmatinski Srbi i njihova braća u Crnoj Gori. Oni jedni i drugi pripravljaju na Balkanu zemljište Italiji jedino iz strasti i zaslijepljenosti proti ostalim nesrbskim narodom, pa bili li i najliešiji Slaveni. Teško je pogoditi, koju li bi korist imali ti Srbi kad bi se u istinu Italija umjesala u balkanske poslove i kad bi tamo zauzela bilo kakav položaj. Valjda nemisle oni, da bi se Italija tamo žrtvovala za njih i radi njih, da im izvojuje veelevlastni položaj na stetu ili propast ostalih balkanskih Slavena.

Srbija.

Pitanje o priestolonasljedstvu u Srbiji moglo bi se sretno riešiti. Takvim riešenjem nebi bili zadovoljni oni kandidati na priestolje, o kojih se je do sada najviše pisalo, a ti su: sin Petra Karadjordjevića, potomka bivšeg kneza Srbije i brat kraljice Druge, mladi poručnik Lunjevica. Kao ozbiljna kandidata na srbske priestolje spominju sada nezakonitog sina pokojnoga kralja Milana, kojega mu je rodila grečka krasotica Artemizija, kasnija supruga srbskog diplomata Ristića. Tomu dečku da imade sada 14 godina, ime mu je Milan, stanuje u Carigradu, gdje da ga odgajaju kao kakvog kraljevskog princa. U slučaju, da ostane kralj Aleksander bez potomaka moći će pozvati na priestolje svoga polubrata i tako će biti jednostavno riešeno zamršeno pitanje o priestolonasljedstvu u Srbiji. Bog daj sreću!

Bugarska.

Iz Macedonije dolaze glasovi o sukobih između bugarskih ustasa i turskih četa. U diplomatičkom svietu dvoje, da će turska vlada provesti reforme u Macedoniji, koje njoj je predložila austrijska i ruska diplomacija. Turska će po davnom običaju na sve pristati i sve obećati i po istom običaju ništa učiniti. Sa predloženi reformami nisu Macedonci nimalo zadovoljni te zamjeravaju ruskoj vladi, što se je toli slabo zauzela za promjenu sadašnjeg nesnosnog stanja u njihovoj domovini. Predložene reforme ostati će po svojoj prilici na papiru, jer vlasti neće imati odvažnosti, da Tursku pozovu na red, dočim će ju njezini tajni prijatelji u njezinom odporu proti reformam tajno podupirati. I tako je vrlo lahko, da će na proljeće — kad osvane Gjurjev-danak, plamsati ustanak u Macedoniji i do će usljed toga ono vlasti, koje

su mislile Tursku mirnim i prijateljskim načinom skloniti na provedbu toli potrebitih reforma, morati posegnuti za drugim sredstvom, t. j. za oružjem, da ju na te reforme prisile.

Italija.

U talijanskom parlamentu stavio je zastupnik Cirmeni obzirom na balkanske zapletaje upit na vladu. On je naime upitao vladu, dali je istina da postoji između Italije i Austro-Ugarske ugovor, da bi imalo svako povećanje Austro-Ugarske za posledica takodjer povećanje Italije. U ime vlade odgovorio je na taj upit državni podtajnik Baccelli, da kad bi dao na taj upit jestan ili niečan odgovor, da bi već tim odkrio ono, što je sadržano ili što nije sadržano u ugovoru između trojnoga saveza, čega pako nesmije učiniti pošto je onaj ugovor tajni. Interpelant nije se zadovoljio sa odgovorom te je preporučio vladi neka dobro pazi na dogodjaje na jadranskom moru.

Razne vijesti.

† **Lavoslav baron Rieger**, žarki česki rodoljub i politik umro je 3. marča u Pragu. Pokojnik se je rodio g. 1818. te je od g. 1848. sudjelovao na političkom polju. O pokojnikovih vrlinah progovoriti ćemo u budućem broju. — Sprovod će biti u subotu.

Godišnjica smrti dra. Ante Starčevića. Dne 28. febrara svršila se sedma godina nakon smrti prvaka stranke prava i najodličnijega vođe hrvatskoga naroda g. dra. Ante Starčevića. Svi hrvatski listovi sjetih se toga žalostnoga dogodjaja dužnim počitanjem napram velikom pokojniku, koji je žrtvovao sve svoje izvanredne duševne vrline i krieposti sreći svoga naroda. U pvećih mjestih i u gradovih služene su svećane zdušnice za toga narodnoga velilkana, komu neka svevišnji stotruko naplati na onom svietu za njegov neizmierni trud i za sve njegove žrtve, doprinešene radovoljno na oltar svoje domovine. Slava uspomeni dr. Ante Starčevića!

† **Lajos Domokos**, bivsi urednik socijalističkoga lista „Il Proletario“ te gorlivi socijalistički vođa, umro je u Rivi (Trentu) nakon dugotrajne bolesti dne 4. t. nj. — Vječni mu pokoj!

Slavenstvo tršćanskih Srba. Dubrovačka „Crvena Hrv.“ piše: Kakvi su su Srbi u Trstu; tamo ih je mnogo, bogati su „Srbsko-pravoslavna“ im obcina ima imetak od više milijuna, dok je i među samimi članovi velikih bogalasa, a nikad nijedan nije do sada dao ni prebijene pare za slavensku stvar u Trstu. Sviuše ni jedan jedini Srb u Trstu nije predplaćen na tršćansku „Edinost“ niti jedan ikad da se i približi našoj braći Slovincem, kad već ne trpe Hrvate, i ako je „Edinost“ i odviše srbofilka. Srbi u Trstu, dakle, (a mnoge ih ima) žiru tamo kao neki osobiti, tudji člmenal.

„Edinost“ pak iznaša, da se u srbsko-vjeroispovjednih školah u Trstu predaje talijanski, jer djeca više i ne znadu „srbski“, dok mi znamo da u tu školu, kad se predaje „srbski jezik“ kao u nas njeznači, dolaze djeca talijanskih jevreja, i da učitelji više gube vremena oko ove djece, nego oko srbića.

Namjera je ova, da se u Trstu odgoji između istih Talijana podmladak, najviše od malih jevreja, koji će poslie trgovati po naših zemljah, kao putujući agenti. I za to je srbska škola u Trstu!

Ovomu imademo dodati mi, koji poznamo bolje stanje tršćanskih Srba nego li spomenuti listovi, da neima na žlost nijednoga tršćanskoga Srba u nijednom slovenskom društvu i da su oni na stetu sviju tršćanskih Slavena Srbi malom iznimkom — jedino u crkvi, dočim bi mogli svojim položajem, ugledom i blagoslanjem igrati važnu ulogu među tršćanskimi Slavenci.

Franina i Jurina.

Jur. Što si Frane tako pospan? — Po majku miša, ti si bija na plesu!

Fr. Baš si induvina Jure. Bija sam cilu noć na plesu odi družbe u Kasteliru. — ma smo se divertili! juhuhu!

Jur. Ala su morali čikat one prodane duše, kad ste se vi tako lipo zabavljali.

Fr. A vero — odi rabije su se svi porali u Vizinadu na ples od lege. Boša je kapo banda, stari barba Matijo sa kratkim brogesami, kompanijo bilo sa debelim fuidom.

Jur. Gran su ih morali u Vizinadi dobro tratati.

Fr. Da — da — da biš zna, ča jim se dogodilo?

Jur. Ča, ča?

Fr. Uzeli su im u Vizinadi svim šijare i panatiku, ča su bili ponili sobom.

Jur. Ča ih ni sram? Takova sinjorijo, pa nesu na ples di lušo panatiku, kao da gredu u vale kositi. Ča nisu imali šperance, da će ih u Vizinadi prijatelj pogostiti pa za svaki šikurtad su mogli ponesti ča u žepch.

Fr. Znaš, da oni nose uvijek škuljave žepce, samo kad gredu po beči u Motovun ji zakrpažu.

Jur. Ta ti je lipa Frane — ha ha ha — ali još lipja ha, ha, ha, da su se Vizinaci ponesti tako šenca krejanca, ha ha ha, kad su im još za plaču ha

pravo. A kako bi mu bilo pravo kad je danas vidio toliko čudnovatih stvari. Sjeli se, kako je jutros došao na placu pa ga Amerikan pozvao na rakiju, kako mu je hito plaćati, kako mu je nudio cigare, kako je ono trčao okolo i lovio ljude pod ruku pa im plaćao rakiju, dielio cigare, svašta im govorio i mialao rukama. Sjeli se, kako je ono „šior potešta“ pogledavao svako malo Amerikan, a ovaj odmah razumio njegov znak i još žirije stao nagovarati ljude. Sjeli se napokon svega onoga što je vidio u „oštarji“ kod Jurine. Svega, svega se on dobro sjeća, što je danas vidio i čuo. Čudnovato mu je sve to, a najviše se čudi, kako je Amerikan postao najednput tako dobar pa je plaćao štogod je iko hito, a svi znaju da je on jako škrt, da bi se za „solat obesil“, da to nikad ne običaje činiti. — Još je dugo o tom razmišljao pa se onda spremio sa svojom ladjicom na ribarju, ali još ga uvijek ne puste one misli....

Iza nekoliko dana morao je Frane k svojemu prijatelju Mikulu po nekakvom poslu. Stano se razgovarati o minulim izborima pa mu je Mikula pročitao nešto iz novina, kako se Talijani hvale, da je u N. predobila talijanska stranka. Mikula mu je pripovjedio koliko su zato novac dobili Amerikan i drugovi, pak je istom sada Franetu bilo jasno sve ono, što je se na dan izbora dogodilo. Sad je vidio, zašto je ono Amerikan bio onako dobar i darežljiv. Sad je sve razumio. Od tada je Frane počeo misliti svojom glavom, sad je drugi čovjek, sad se ne boji više da će „past pod Hrvatsku“, sad je on dobar narodnjak.

ha ha, ča su došli na ples ha ha ha pobrali šijare. Ha, ha, ha, ma ču se od srca na smet ha, ha, ha.

Fr. Biš se bija još više stajja. da si ih vidija, kad su prišli doma kćla šanta ana i bez šijari ha, ha, ha, mi brzi i meni sniuh.

Jur. Vero Frane mi je za, da nisam i ja pušo s tobom za im se u brk nam smijati.

Fr. Drugi put Jure — budi sigur, da će im se i drugi put hi vrag pripetiti.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Sv. Marija od Zdravlja (občina Barban) početkom marča 1903. Zalostna srca javljamo, da nas je dne 16. veljače pustio veleč. g. don Josip Bastijanić, duhovni pomoćnik. Minute su tek dvie godine dana, što je medju nami boravio i već je dobio dekret, da ostavi ovaj zapušteni puk te da se preseli na Pornjane. Bili smo osobno u Poreču kod presvj. biskupa, neka nam gaпусти i nadalje — ali nam je odgovorio: da ne može iz osobitih razlogah. Obćano nam je drugoga svećenika; početak ćemo i na to! Sa žalošću moramo spomenuti, da bijaše naša crkva puno godinah bez svećenika, i češće puta u kratkom roku bijahu promjenjeni. A zašto to? Nije se pak čuditi, ako je ovaj puk zanemaren i zapušten u svakom pogledu. Imademo ovdje pripomoćnu školu, ali žalibože odlazkom g. svećenika zatvaraju se njezina vrata, a naša djeca ostaju i nadalje u tmimi neznanju i bez svakoga nauka. Naša crkva bijaše nedjeljom i blagdanom puna pobožnoga puka, a kamo li će sada zalaziti? Barban je daleko, a opet po drugih crkvah se skitati nas je sram. Sada će biti krème pune gdje će se hultiti i psovati Boga.

Na dan rastanka moglo se je viditi, kakvu si je ljubav stekao kod puka naš Josip. Suznih očiju sve ga je pozdravljalo i blagoslivljalo, poimence oni, koji su se zadnji put od njega djelili. Ganutljiv je bio onaj prizor, kad se je s nama u crkvi oprštao. Kratkim ali jezgrovitim govorom oćtao je jedno naše patničko stanje i bodrio nas da pomoću sv. vjere skočimo na junačke noge i da radimo sve, što je dobro, pošteno i plemenito. Trepetećim glasom spomenuo je, da mu se je dieliti s nama. Opominjao nas, da se ljubimo medju sobom, da se sjelimo kadkada i njega u svojim svakdanjima molitvama a da neće ni on nas zaboraviti. Komu da srce ne proplača na te rieči! Otišao je od nas tjeleom, ali su njegove liepe rieči i propovjedi ostale ovdje; njegovo milo lice dubko je ukopano u sreima pobožnoga ovoga puka. Ostavio nas je eto biedne i žalostne i poletio u drugi kraj, biedne nam Barbanštine, da tamo čisti korov iz srdaca vjernika, da usadjuje i utvrđuje u njima vjercu sv. vjere i ljubavi do mile naše domovine. Otišao je od nas, ali nije od naših srdaca!

Ostaj nam s Bogom dakle, zdravlje i sreća neka Te prati; a često se sjećaj i Ti u svojim molitvama ovog biednoga ali dobroga puka, koji će se Tebe vazda ugodno sjećati!

Iz Barbana nam pišu: Dne 4. tek. mj. imalo je naše obćinsko zastupstvo sjednicu. Šesta i zadnja točka dnevnoga reda bila je „uvedenje hrvatskoga jezika uredovnim“ u obćinski ured. Premda je ta točka najvažnija za našu obćinu, ipak toga dana nije se o njoj nimalo razpravljalo. Evo kako i zašto: Kad je 6. točka bila već izerpljena, digne se na načelnikov znak jedan od zastupnika, te predloži, da se sjednica zatvori i razpravljanje spomenute točke odgodi za koji drugi dan. Na to načelnik zatvori sjednicu nerekav ni riječi glede buduće sjednice. Obično, kad se prije podne nebi izerpilo sav dnevni red bi se sjednica samo prekinula, dok

Zupani štogod nalože, pa bi se poslije podne nastavilo sjednicu te tako izerpio cijeli dnevni red. Ali na spomenutoj sjednici nije se to učinilo. Zašto, to je posve laliko pogoditi. Načelnik se je naime bojao one 6. točke, pa je navlaš prekinuo sjednicu samo da se nebude moglo raspravljati i odlučiti uvedenje hrvatskoga jezika u obćinski ured, i u nadi, da će se tako još za koji mjesec uredjivati u talijanskom jeziku. Evo, kako se postupa sa našim dobrim narodom i njegovimi zastupnici kako lukavo i bezobrazno se jih vara i za nos vodi. Osudjujući najstrože načelnikovo postupanje sa našimi župani, preporučujemo i stavljamo im na srce, da na budućoj sjednici odlučno zahtjevaju da se odmah dade na razpravu točka te se uvede već jednom u obćinski ured hrvatski jezik!

Iz Kanfanara pišu nam 5. o. mj.: Tužna Kanfanaršćino! Tebi je valjda sudjeno plakati! Potlačena si od neprijatelja, a zapuštena od većine svojih vlastitih sinova. Jao majci, koja ima nezahvalnu djecu! U najvećoj potrebi takova će ju djeca ostaviti na ejedilu. Još je gore majci kad izgubi i onog sina, koji ju je branio pred zlom svojom braćom, te pred ostalim svijetom. Tako se tebi dogodilo ovih dana Kanfanaršćino naša! Umro ti ponajbolji sin Niko Žudiš iz sela Kurili, mnogogodnji točni predplatnik „Naše Sloge“. Uz dične naše seljane i naše poštenjake Josipa Modešta, Mišana, Kržičuća, Viduline i druge, osobito vrijedne nam Maričane i Moričine, bio je on uvijek medju prvima, da puti i bodri zaslepljenu našu braću na Kanfanaršćino. Ljubav njegova za narod svoj bila je upravo velika — bez granica. Kad bi oni naši ljudi, koji su po položaju zvanju i znanju pozvani, da pomognu svome neukome narodu, velju, kad bi oni ljubili onom ljubavi svoj narod, kojom ga je ljubio naš pok. Niko, tad bi malko bolje pripazili na svoje čete, koje, rekbi malo po malo gube povjerenje u svoje vodje. Koliko bi puta znao naš mili pokojnik uzdisati nad nepravdom, što nam se nanaša već u samom Kanfanaru! Obćinska je uprava u talijanskim rukama, u kojim nebi smjela ni po božjeni, nit po ljudskom pravu biti; nadpis nad školskim vratim jedino u talijanskom jeziku je, na postaji željezničkoj njemački i talijanski se govori. To je bilo odvši: za srce, koje je bilo prepuno ljubavi do svoga materinoga jezika. Mučilo ga je i to, što se kod nas u Kanfanaru neradi u smislu Grašića, pr Luke Jereba itd. Niko dragi! Tvoje srce prestalo je kucati za svoj narod; nu tješi se tamo nad zvjezdama, da se i Kanfanaršćino tamo s Učke gore smiježora boljeg dana, a du nam taj čim skorije svane, moli Svevišnjega! Lahka ti bila zemljica, a udovici sirotici toliko kreposti, da uzmogne ustrpljivo podnesti težki ovaj udarac!

Nadzranje pučkih škola u Trebinju (Rovinju), povjerenje je e.k. školskomu nadzorniku u Poreču g. V. Parenzanu.

Predsjedništvo trgovačko komoro u Trebinju (Rovinju), u osobi g. Josipa Quarantotto kao predsjednika te i g. Leandra Camusa kao podpredsjednika, potvrdilo je ministarstvo trgovine.

Pazinski kotar:

Iz Pazina pišu nam 8. o. mj.; Za mjesto župnika-dekana u Pazinu bio je otvoren natječaj, te se je više naših svećenika prijavilo, od kojih je 5 (pet) ordinarijat predložio patronu grofu Montecuccoli, talijanskom podaniku, nastanjenom u Milanu. Medju natjecateljima bilo je vrdnih i ućenih svećenika, nu patron nije našao nijednog, koji bi mogao služiti njegovim težnjam. Ordinarijat, reč bi, da je uzmaknuo pred talijanskom grofom to da će razpisivati nove natječaje i to valjda sve dotle, dok se nadje talijanskomu grofu povoljnog kandidata. Biskupu pripada duša pravo, da može sam imenovati žup-

nika u slučaju da patron neće da vrši svoje pravo, ali dvojimo da će se biskup tim pravom poslužiti. Kada smo već kod patronata, opazili je jošie sledieće: Upravitelj ovdajšnjeg fideikomisa grofa Montecuccoli jest Ljudevit Covaz, koji nema nikakve osobite naobrazbe izim pučkih škola i to je onaj, koji u ime svojih gospodara imenuje župnike našeni narodu. Koliko se dade za stalnošću utvrditi, imala je kod imenovanja župnika svoje prete i mjestna gradska uprava, koja je u ime mjesta Pazina prosvjedovala proti imenovanju budi kojeg Hrvata župnika. A prećastni ordinarijat, mjesto da bi bio uzelo malo u ruke statistiku ili se inate obavjestio, jednostavno je uzmaknuo. Da je pako u istinu u zadnje vrieme postala naša crkva sredstvo za potalijanćenje, proizlazi isto iz slediećeg slučaja: U pazinskoj crkvi propovjedalo se je od pamtivieka hrvatski; a da usuljaju talijanštinu, i da pomoću propovjedi pospješe potalijanćiti ovaj grad, to je župna uprava naručila propovjednika, jednog bratra za sada samo iz Dalmacije — koji drži svakog dana propovjedi u župnoj crkvi, razumije se u talijanskom jeziku. A da nama, kako oni misle, začepie usta, činili su kolektu, a ovom plate stan i hranu, koju imade propovjednik kod župe-upravitelja. Ako naši ljudi traže, da im se u korizmeno doba propovjeda u hrvatskom jeziku, tada im se odvratil, da nek i oni saberu za to novac. Jeli to pravedito? Onaj, koji ima novaca, imade pravo čuti rieč božju, a siromah? što treba njemu taj luksus. Gospodo častna i prećastna, ta vam nevalja. Vi znate, da su župljani ove župe u ogromnoj većini hrvatske narodnosti, pak nije pravo ni pošteno da budu zapostavljeni onim, kojim je stalo jedino do toga, da im služi crkva u političke svrhe. Uzprkos tomu da je dobrh 5/7 ciele župe Hrvata, ipak sadašnji župe-upravitelj dade činiti talijanske tužbe proti hrvatskom sećljaku, izdaje talijanske namire, u obće piše samo talijanski sve javne izprave. Nema izprike, što su ključari Talijani, jer uprav to je žalostno, da je ordinarijat u ovoj crkvi, koja je ujedno dekanska za ciele isto hrvatsku okolicu, imenovao Talijane za ključare. Na ovaj se valjda pripravljaj narod, da sa svojim crkvenim pastinom nesnije drugčije obćiti, nego li u tudjem mu jeziku, da se tako i biskupu olakoti posao, kad u ove strane dodje!

Porečki kotar:

Kako se „Signori“ brinu za svoje suobćinare u Istri! Prva i glavna briga svake valjane obćinske uprave morala bi biti ta, da se pobrine za to, bilo kako bare za pučanstvo svoga područja — da imade vazda zdrave i pitke vode koli za ljude, toli za blago. Toga načela drže se sve napredne obćinske uprave sirom svijeta — izuzam kod nas u Istri. S pitanjem za nabavu dostatne i zdrave vode za narod i blago, nerazbijaju si dosta glave naši „Signori“, ti prosvjetitelji i usrećitelji našega naroda u Istri. Mi smo primjerice opetovno naglasili u ovom listu, da se služi gradjanstvo tobož glavnoga grada Istre — slavnoga (!) Poreča — vodom za piće i za sve ostale domaće potrebe iz lokve ili kaljuže, koja se nalazi uz cestu nedaleko grada, i u koju se kaljužu izliva iz susjednih cestala za vrieme kiše sav moguću snrad i gnoj. Na vjštite oči vidit smo, kako niže gradjanstvo dovaže posude na magarčih ili mulah do same kaljuže, te tuj erpa i vadi žutu ili crvenu vodu, koju im služi za sve domaće potrebe. Bogata gospoda, talijanski, „Signori“ imadu svoje bunare ili šterne, a za niže gradjanstvo dobra je i ona mastna i bojadisana voda iz kaljuže. Nu reč bi, da ono gradjanstvo neima sada više ni onakve vode — ako se ju vodom nazvati može. Čitamo ho jadikovku u poznatom tršćanskom „Čitutiću“ iz obćinah Humak (Umag) i Poreč, da je tamošnji narod već sada

— kao da smo usried ljeti, bez vode i da je primjerice sl. zemaljski odbor u Poreču zamolio upravu vojne mornarice u Puli, da bi iz Pule dovažao parobrod — sterna vodu!! Nije li to najsjajni dokaz o uzornosti talijanskih občinskih uprava naše Istra?!

Koparski kotar:

Buzet, 6. marča 1903. I opet je nemila smrt razcvilila jednu rodoljubnu obitelj na Buzešćini. Dne 4. tek. je svojom mrlzom kosom pokosila nit života vriednom starini Josipu Klarić-Juričić iz Juričić kod Buzeta, otcu našeg dičnog Antuna, današnjeg obč. načelnika i brata mu Ivana u dobi od 82 godine. Pred 8 dana bio je još u polju sa težacima a danas ga crna zemlja krije. Pobojavao je tekar 4—5 dana. Čim se je narodna sviesť na Buzešćini dizati stala, eva li našeg pokojnika sa sinovi Tončićem i Zancetom u redovima narodnjaka Flega i drugova. Pokojnik bio je narodnjak od pete do glave, svagdje ga zanimala i najmanja narodna stvar, redovito je čitao „N. Sl.“ a molitvenici „Oče budi volja tvoja“ i Kanizievci bili mu miljenici. Kako je bio vriedan i dobar te u obće šlovan sa sinovi, vidilo se i na dan pogreba. Tu ti se sastalo iz bliže i daljnje Buzešćine ljudi, gospode i kmetova, mužkih i ženskih. Vidio si školsku mladež sa svojimi učitelj i učiteljicama, činovnike c. kr. kol. sudna sa velučeniim gosp. sudcem dr. H. Stepančićem na čelu, činovnike c. k. poreznog ureda, občinske činovnike, nekoliko obč. savjetnika i zastupnika (jer odaljeniji nisu mogli doznati na vrijeme), odvjetnike dr. Grozica i dr. Sandrina, a ostalog naroda duga, velika povorka. Tu se vidilo, da je bio objubljen od svih, jer i najljubije protivnici narodni nisu se žacali sprevesti ga do hladna groba. Pokojnik ostavlja dva sina, Antuna, današnjeg načelnika Buzeškoga i brata mu Ivana, dvie kćeri te mnogo unuka i prauunuka. Tebi dobi Josipe nek Bog podieli vječni pokoj, lalika ti bila ova hrvatska zemlja, koju si toli ljubio te se moli gori Vrhjemu za one, koje si ostavio i toli ljubio, a razeviljenoj obitelji nek Bog pošlje svoju blagu utjehu. Vječni mu pokoj!

Poznajmu nas kad treba plaćati — Inače nas noima! Pišu nam iz koparskoga kotara: Tko se nesjeća vike i krike, koju podigose istarski i tršćanski talijanski listovi proti dvojezičnim nadpisom ili raznim oglasom na novoj istarskoj željeznici Trst-Poreč. Oni digose proti tim napisom nebo i pakao dokazujuć, da je to željeznica čisto talijanska, da pruga teče izključivo po talijanskoj zemlji i da su za istu doprinesli i doprinášaju sami Talijani t. j. pokrajina i talijanske občine.

Ove drzovite i bezobrazne tvrdnje ugrijanih talijanskih glava nije bilo teško pobiti, jer su osnovane na goloj neistini i na talijanskoj umišljenosti, da je Istra talijanska pokrajina. Mi smo te tvrdnje pobili i obezkriepili, a naši su pozvani na to čimbenici ministarstvo željeznica dostatno uvjerali, da je vika naša „Signorie“ neemeljita i bezrazložna.

Sada nam pružiše za to sjajan dokaz isli vikarži — sami Talijani.

Čisto slovenska občina Dolina utožila je naime utok na vrhovno upravno sudište u Beču proti previsokom odmjerenom nametu od strane zemaljskoga odbora za pokrécie troškova gradnje rečene željeznice.

Ljubljanski odvjetnik, g. dr. Tavčar, kao zastupnik rečene občine, dokazivao je u rečenom utoku, da zemaljski odbor neima prava udarati na občinu namet za željeznicu, od koje neima nikakve koristi i da taj namet za pokrécie troškova gradnje željeznice nebi imao biti nikada veći od 3 po sto, na što se je bilo obvezalo občinsko zastupstvo Doline.

Vrhovno upravno sudište odbilo je taj utok, jer da se na temelju proglašena zakona o gradnji rečene željeznice nemože staviti u dvojbu o koristi te že-

ljeznice niti o dužnosti prinosa od strane odnosnih občina. Nadalje kaže isto sudište, da ima zemaljski odbor za Istru pravo na temelju članka 3. zakona 2. julyja 1900. (o gradnji te željeznice) odlučiti od godine do godine visinu nameta za pojedine občine druge skupine (kojimi prolazi ona željeznica i koje su se obvezale na taj težki teret).

Občinari Doline morali će dakle plaćati sada i u buduće namet za željeznicu, od koje neimaju — kako nam sami kažu — nikakve koristi. Takav namet plaćati će i druge naše občine ili naši občinari u onih občinah, kojimi upravljaju naši narodni protivnici. Takvih naših občinara imade na hiljade u svih občinah, kojimi prolazi rečena željeznička pruga. Sve te naše občine i občinare priznaje i poznaje zemaljski odbor u Poreču kad treba plaćati teške namete — a inače je željeznica čisto talijanska!?

Iz Roča pišu nam 5. o. nj. Odayle neimate skoro nikada glasova, kao da se neimate na što tužiti. Ali imamo na žalost i previše tužba, jer je na našoj občini prava tuga i nevođa. Pred malo godina nismo bar imali prekomjeruih plaćila, t. j. porezah i nametah, ali otkad zabada svoj nos u naše občinske poslove neki tudjinac, otdada jao i naopako. Sada ho imamo občinske namete više nego li nijedna porezna občina u sudbenom kotaru buzeškom. Mi se začudjeni pitamo, kako smo mogli doći do tako visokih nameta, pošto neimate na občini ako ne jednog privremenog pisara, koji vrši službu tajnika i blagajnika za plaću od 600 kruna i jednoga slugu, komu dajemo 100 kruna na godinu.

Prije 10—15 godina pokrivalo se je sve troškove za poreznu občinu Roč sa kamali, koje smo primali od bratovštinskog novea, a sada nije više tomu tako. Godine 1871. razdieleše občinsko zemljište među preko 300 kmetova i tada bijaše odlučeno, da mora svaki kmet dati 40 for. kapitala. Na toga nije nikada nitko tražio, t. j. ni kapitala ni interesa sve do godine 1895. Na taj način je propalo preko 24.000 kruna.

Kod nas je lošo a u ostalih poreznih občinah, t. j. u Semičih, Dolenjoj i Gornerjoj Vasi te na Lesičini neće biti bolje, jer tamo neimaju pismoznance, koji bi pošli pregledati občinske račune.

Prije 3 ili 4 godine izabralo je občinsko zastupstvo tri pregledatelje računa i to Josipa Fabrisa, Mateja Greblo i Petra Paulelića, ali kad su došli Greblo i Paulelić u urečeni sat pregledati račune, ne bijaše Fabrisa. Ona dvojica pokaže na občini dekret, ali im tajnik reče, da neđa računa dok nedođe načelnik, a kad je ovaj došao upita: gdje je Fabris, pa kad mu rekoše, da je otišao iz Roča, odgovori da neđa računa ako ne svoj trojici. I tako nebijahu više nikada pozvani niti račun pregledani.

Godine 1898. sagradiše školsku kuću i učiteljski stan. Ovaj posljednji bez potrebe, jer je stan pripravan tik stare škole sa 3 sobe, kuhinjom, konobom itd. ali reč bi, da je učitelj hotio imati proti volji puka novi stan u novoj školskoj zgradi. Novea nebijahu dakako dostatno, pa si ga izposudiše kod posujilnice u Ljubljani, a siromah kmet neka plaća teške nanote radi gospodarskih lura!

Prije 7 godina učinili su na ročkom polju sami kmetovi sa troškom od više hiljada forinti vodovod i bez ikakve pomoći od strane občine. God. 1900. učinilo je selo Nugla vodovod se troškom od 6300 for. i opet bez ikakve pomoći od strane občine. Sada hoće imati i mjesto Roč za sebe vodovod, nu talijanska gospoda traže, da im pomognu i izvanjska sela i mjesta.

Dne 20. febrara imali su izvanrednu sjednicu, na kojoj je bio i namjestnički savjet, g. Schaffenhauer iz Kopra. Ovaj je nagovarao občinske zastupnike, da se taj

vodovod sagradi na občinske stroske, proti čemu su govorili zastupnici Pavao Kruličić, Ante Pernić, Ante Hrvatini i Petar Nežić dokazujuć, da nije pravedno, da čitava občina gradi Roču vodovod, dočim su lo morali sami Nuglani i sami Ročkoljani. Ti pravi zastupnici puka nehtjedose pristati na molbe i nagovore g. Schaffenhauera i ročkih talijanaša i tako ostase gospoda dugim nosom. Isfogaj dana sasta se zastupstvo i poslije podne te stanu opet isti nagovarali naše čestite izvanjske zastupnike, neka pristanu na gospodsku molbu, ali zastupnici ostase nepomični i tako će si Ročani morati sami graditi vodovod. Naš m vriednim zastupnikom su radi toga jako zahvalni svi izvanjski občinari te im kliču i ovim putem: srdacan živili!

Voloski kotar:

Iz Lovrana pišu nam, da su se tamo i u okolici pojavili tatovi, koji provajuju neću u stanove i dućane. Tako su prošlog čedna provalili u dućane g. Baumgartnera na obali i g. Hotiča u lki. Prvomu nanesose stete preko 1000 kruna, dočim je drugi sretnije prošao. Preporučamo oružničtvu, da pripazi bolje na kojejkakve klatože-tudjince, kojih se često sreća po naših cestah.

Trst.

Vjenčao se. Dne 5. o. nj. vjenčao se je u Beču prvak tršćanskih Slovenaca i tamošnjih odvjetnik g. dr. Gustav Gregorin sa gospodjicom Ružom Ongaro. Naše srdacne čestitke!

Koncert Jana Kubelika u Trstu. U sriedu dne 18. o. nj. dali će glasoviti česki umjetnik na guslama, g. Jan Kubelik koncert u najvećem tršćanskom kazalištu „Politeama Rossetti“.

Koncert „Kolo“. Slovensko pjev. društvo „Kolo“ u Trstu priredjuje za nedjelju dne 15. o. nj. u prostorijah „Narodnoga Doma“ u Barkovljah koncert uz sudjelovanje vojničkog orkestra i slovenskoga dramatičkoga društva.

Početak u 4 sata po podne; ulaznina 60 para za osobu.

Razne primorske viesti.

Župnički izpit. U četvrtak položili su pred izpitnim povjerenstvom na biskupskom ordinarijatu u Trstu župnički izpit sledieći svećeni i tršćansko-koparske biskupije: g. J. Flego, kapelan u Lokvi; g. Fran Cugin, kapelan u Borstu; g. Josip Habal, kapelan u Podgorju; g. Jakov Čezmažar, kapelan na Općinah; g. Petar Švegelj, župeupravitelj u Movražu i g. I. Budin, kapelan u Preloki. Čestitamo!

Izpit vjeroučitelja za srednje škole položili su prošloga čedna na biskupskom ordinarijatu u Trstu veleć gg. Šime Frulić, župnik u Gdroselu i O. Milan Dvogan, privremeni vjeroučitelj na c. k. gimnaziji u Pazinu. Čestitamo!

Pjevačko-tamburaškim i slinčnim društvom u Istri. Podpisano odlučilo je, da za svoje članove nabavi društveno kape. Nu prije nego ista u stvari poduzme, mnjenja je, da se dogovori sa ostalim pjevačkim i tamburaškim društvima u Istri, možda bi se dalo za sva ova društva prihvatiti jednake kape. Ovostrano predlaže se sledieći kapu:

„Istarsku kapicu“ iz sinoga crnoga sukna, sprieda sa „roselotom“ (ime društva), sa desne pak strane u bosiljkovo lišće (iz kovine) utaknuto paunovo pero, buduć baš paunovo pero pravi je narodni nakit našega puka u Istri. — Moli se sva bratska društva širom Istre, da dadu ovaj predlog na pretres u svojim sjednicama, te svoj zaključak objelodanu u „Našoj Slogi“, ne bi li se možda počulo sporazumak i jedinstvo. Pjevačko i tamburaško društvo „Istarska Vika“ u Kastvu.

Podilježne štipeidije. Ministarstvo hoğostovlja i nastave podielio je državnu štipeidiju od godišnjih 315 kruna slušatelj prava g. Stjepanu Tomšiću iz Medulina, te slušateljlu politehnike Kostantinu

Focke iz Lošinja, i slušateljem prava Mateju Oršiću iz Vrhnika i Hugu Hara baglia iz Rovinja tri državne štipeidij svaka od 336 kruna godišnjih. — C. I namjestništvo u Trstu podielio je pet štipeidija, svaku od 200 kruna godišnjih i zaklade blagopokojnog biskupa Dobrile to Stjepanu Prajši, Antunu Defaru, Ivan Prodamu i Blažu Ukosiću, djakom državni gimnazije u Pazinu te S. Mogoarović djaku hrvatske gimnazije na Sušaku.

Glavna knjiga crkvenih dužnik u hrvatskom jeziku prigotovila je naš tiskara po praktičnom uzoru izkušeno crkvenog župnika-upravitelja. Prima s naručbu i za uvezbu.

Sukob dvaju parobroda. Prošlog čedna sukobiše se nedaleko Trsta t. j. izvan Pirava usljed guste magla dva do mača parobroda i to parobrod austrijskog Lloyda „Carniola“, koji je dolazio iz Car grada sa lošinjskim parobrodom „Quar nero“, koji je plovio put Dalmacije. Ob parobroda ostase oštećena te se povukoš u tršćansku luku što radi izkrcanja robe što radi popravaka. Stete imade na obil parobrodih do 60.000 kruna. Odmah sliedeć dana bijahu preslušani časnici momčad obiju parobroda, da se uzmozgu ustanoviti tko li je zakrivio sukob. Drugi nesreće nije bilo, van što su putnici pretrpili nešto straha.

Razni prinosi.

Dražbi sv. Cirila i Metoda za Istru darovane preko naše uprave:

G. Vjek. Kinkela, pravnik Francići 3 K sakupljene kod igre „tresette“ kod g. Orgurina u Brgradu te 2 K darovane po g. M. Črne, c. kr. pristava na Voloskom. Ukupno danas K 5— Na račun ove godine iskazano . . 187-92 Svenkupno K 192-92

Politički pregled.

U Puli, dne 11. marča 1903.

Austro-Ugarska.

Iz Beča javljaju, da će se sastati delegacije tekar na jesen. Medjutim sazvani će biti zemaljski sabori na redovito zasjedanje.

* * * Najvažniji događaj ovoga čedna jest smrt najvećeg do sada živućeg Čeha g. dr. Fr. Ladislava Riggera, koji je preko pol veka ravnao sudbinom českoga naroda. Taj narodi velikan bratskog naroda pokopan bijaše u subotu poslie podne uz ogromno sudjelovanje českoga naroda iz svih českih pokrajina. Na pogreb pobriše iz Beča i razni zastupnici slavenskih naroda, a među njimi bijaše i naš zastupnik g. Spincić.

Pokojni Riger ostavio je svomu narodu i političku oporuku, u kojoj kaže među ostalim, da zeli svomu narodu, da uvažava svagda savjet svojih postenih i rodoljubnih muževa; da se najviše pouzda je svoju vlastitu moć, koju paku nevalja nikada predcjenjivati; uvijek neka drži na umu, da se može bolja budućnost českomu narodu osnovati postepeno postenim duševnim i materijalnim radom. Ja želim — kaže nadalje — da moj narod svagda sledi pravila poštenja i da se nikada neugiblje zahjevom prava. Neka drži uvijek na umu, da je obće međunarodno storanje prava najveća zaslića narodah. Konačno opominje svoj narod neka se svom silom odupre griehu zavisti. Ovaj grieh da biju: u Slavnom čer stoljeća najboljim vriedom usloze, jer je podkopavao svaku vlast, te im je donosio podjarmljenje ili bar sprečavao ostvaranje čvrste organizacije. Budu li se sinovi našega naroda vazda po bi načelili mudro, složno, revno i bez zavisti hriti za svestrano polizanje naroda, onda će oni — čvrsto se nadam — njegovu duševnu i materijalnu moć podignuti tako, da će moći uzdržati sve događaje i političke prelome, kojimi se pravac i dosej na ravno nemože predvidjeti, a koji se pogotovo nemogu ravnati prema želji narodi malog naroda, kao što je naš. Nemojmo se ipak odreći vjere u pravednu visu volju, koja upravlja sudbinom naroda.

U oporuci ostavlja pokojnik 200.000 kruna u dobrovoljne svrhe. Taj veliki Čeh, kako ga imenuju sve stranke českoga naroda, doživio je u svom javnom djelovanju vrlo težkih i gorčkih časova, ali nije nikada klono duhom niti gojio zavist napram onim, koji su mu te časove pripravili. Na njegovom grobu najčeahu se sve stranke i svi slojevi českoga naroda, da izkažu velikomu mužu i vodji svomu na naj-dostojniji način posljednju počast.

* * *